

Verdal kommune
Rådmannen

Økonomirapportering 1. kvartal 2019

Verdal kommune

*Kommunens økonomiske situasjon
pr. 31.03.2019*

Verdal 8.5.2019

INNHALDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	3
2. STATUS ØKONOMISK DRIFT, UTVIKLING I INNTEKTER OG UTGIFTER.....	5
2.1 Oppsummering av økonomisk situasjon pr 31.03.2019	5
2.1.1 Regnskapsskjema 1A	5
2.1.2 Regnskapsskjema 1B	7
2.2 Rapportering fra virksomhetene (oppsummert)	11
2.2.1 Oppvekst.....	11
2.2.2 Velferd	13
2.2.3 Næring og samfunnsutvikling.....	17
2.2.4 Rådmannens fellesområde og Stab, utvikling og virksomhetsstøtte.....	20
2.2.5 Innherred kommunesamarbeid	20
2.3 Budsjett - justeringsbehov drift	22
2.4 Budsjett – justeringsbehov investeringer	23
3. ORGANISASJON.....	27
3.1 Organisasjonsstruktur	27
3.2 Endringsprosesser, visjon og nærvær	27

1. INNLEDNING

Rådmannen legger med dette fram kvartalsrapport for første kvartal 2019. Kvartalsrapporten viser stort avvik mellom årsprognose og budsjett for deler av virksomheten. Avvikene (før nye tiltak for balanse) synes i stor grad å følge mønsteret fra 2018, som er beskrevet i årsberetning 2018. Spesielt gjelder dette merforbruk innenfor Nav og hjemmetjenesten. Det er fortsatt merforbruk innenfor deler av skole, men her forberedes tiltak som forventes å bedre budsjettbalansen utover i året. Det er ingen avvik som isolert sett er så store at det kan sies å være en situasjon ute av kontroll, men summen av avvik på store tjenesteområder gir en betydelig utfordring. Som svar på disse utfordringene har virksomheter med merforbruk satt opp tiltakslistene for å komme i økonomisk balanse ved utgangen av 2019. I noen tilfeller vil tiltakene være av en slik karakter at det krever politisk behandling og/eller at tiltakene utredes nærmere. Det er derfor ikke direkte beløpsmessig sammenheng mellom foreslåtte tiltak og inndekking av merforbruk. Rådmannen vil komme tilbake til dette gjennom løpende rapportering og budsjettjusteringer i 2019. Det viktigste særtrekket ved rapporteringen første kvartal 2019 er at det i liten grad foreslås budsjettjusteringer, samtidig som kvartalsrapporten er tydelig på plikten til å finne tiltak for å holde budsjettet. Begrunnelsen for den valgte strategien kan i stor grad leses ut av økonomiplan 2019-2022, der det legges stor vekt på behovet for økonomisk omstilling. For områdene hjemmetjeneste og NAV vil rådmannen iverksette en særskilt oppfølging av økonomisk kontroll med formål å komme i balanse ved utgangen av året.

Rådmannen har fått varsel om et stort merforbruk på anslagsvis 6,3 mill kr innenfor IKT. IKT er en del av § 27 samarbeidet Kemner – IKT – Kommuneadvokater. I hovedsak kan merutgifter relateres til økte lisenskostnader. Det er for tidlig å konkludere på hva som blir situasjonen etter at IKT avklarer budsjettavviket og setter tiltak for å begrense merforbruk. Tiltak og evt budsjettjusteringer må også gjøres i samråd med Levanger kommune. Rådmannen vil komme med mer informasjon og evt forslag til budsjettjustering i neste kvartalsrapport. Det kan også bli behov for å se nærmere på § 27 samarbeidene for Brann og Redning og Innkjøp. Status for §27-samarbeidene er nærmere beskrevet i kapittel 2.2.5.

Kvartalsrapporten har fokus på å estimere avvik mellom planlagt aktivitet og utgiftsnivå for bevilget ramme i budsjettet. Det samlede prognoseavviket for hele kommunen kan ikke direkte tolkes som prognose for årsresultatet. Dette fordi mindreforbruk og merforbruk er behandlet ulikt (asymmetrisk) i rapporten. Virksomhetsområder med merforbruk er regnet inn i totalavviket, mens virksomhetsområder med mindreforbruk bare regnes inn dersom det er åpenbart at disse har fått inntekter som overstiger behovene. Dette er en bevisst metodikk som skal sikre at fokus rettes mot virksomhetsområder som har en økonomisk utvikling i strid med rammer og premiss som kommunestyret har vedtatt. En konsekvens av et slikt asymmetrisk måleprinsipp er at årsprognosen som oftest vil vise svakere regnskapsresultat enn det sannsynlige årsresultatet. Metodikken vil samtidig gjøre det tydelig at også mindreforbruk er gjenstand for politisk prioritering og at det ikke ligger automatikk i at rådmannen kan omprioritere mindreforbruk til virksomhetsområder som har høyere forbruk enn kommunestyrets vedtak. Metodikken er således samstemt med prinsippene for folkestyret.

Avvikene:

Inntekter: Mindreinntekt ca 2 mill kr Rapportens kapittel 2.1.1 (A-skjema)

Virksomhetene: Merutgifter ca 13,5 mill kr Rapportens kapittel 2.1.2 (B-skjema)

Status og tiltak virksomheter Rapportens kapittel 2.2

§ 27 samarbeid: Neste kvartalsrapport Rapportens kapittel 2.2.5

Investeringsregnskapet: Ingen kjente avvik som tilsier økte låneopptak. Det forslås budsjettjusteringer som i hovedsak er rebudsjettering av forsinkede prosjekter fra 2018.

2. STATUS ØKONOMISK DRIFT, UTVIKLING I INNTEKTER OG UTGIFTER

2.1 Oppsummering av økonomisk situasjon pr 31.03.2019

2.1.1 REGNSKAPSSKJEMA 1A

Regnskapsskjema 1A - Drift	Kvartalet				Helår			
	Regnskap pr 1. kvartal 2019	Regnskap pr 1. kvartal 2018	Budsjett pr 1. kvartal 2019	Budsjett- avvik pr 1. kvartal 2019	Helårs- budsjett 2019	Regnskap 2018	Årsprognose 2019	Avvik budsjett og prognose 2019
Skatt på inntekt og formue	100 412	97 225	100 412	-	329 117	334 369	328 894	-223
Ordinært rammetilskudd	127 005	121 452	128 069	-1 064	495 283	471 611	492 356	-2 927
Skatt på eiendom	13 683	11 032	13 451	232	40 250	37 777	41 052	802
Andre generelle statstilskudd	-	-	-	-	3 200	2 812	2 756	-444
Sum frie disponible inntekter	241 100	229 709	241 932	-832	867 850	846 568	865 058	-2 792
Renteinntekter og utbytte	1 478	1 173	700	778	6 000	7 885	6 450	450
Renteutg., prov. og andre fin.utg.	8 258	7 912	9 315	1 057	40 498	34 829	40 144	354
Avdrag på lån	13 510	11 760	13 510	-	48 000	41 000	48 000	-
Netto finansinnt./utg.	-20 290	-18 500	-22 125	1 835	-82 498	-67 944	-81 694	804
Til dekn av tidl. regnsk.m. merforbr	-	-	-	-	-	-	-	-
Til ubundne avsetninger	1 466	-	1 466	-	5 865	27 560	5 865	-
Til bundne avsetninger	-	-	-	-	-	217	-	-
Bruk av tidl regnsk.m. mindreforbr	-	-	-	-	-	27 560	-	-
Bruk av ubundne avsetninger	6 294	-	6 294	-	25 175	16 815	25 175	-
Bruk av bundne avsetninger	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto avsetninger	4 828	-	4 828	-	19 310	16 598	19 310	-
Overført til investeringsregnskapet	-	-	-	-	-	-	-	-
Til fordeling drift	225 638	211 210	224 635	1 003	804 662	795 222	802 675	-1 987
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	194 993	205 244	187 114	-7 879	804 662	785 649	818 186	-13 524
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	30 645	5 966	37 521	-6 876	-	9 574	-15 512	-15 512

Regnskapsskjema 1A viser kommunens generelle inntekter og utgifter, - og danner rammen for hva som kan fordeles til tjenesteproduksjon. Forventning til disse størrelsene ved årsslutt vises i kolonnen «Årsprognose 2019», med til sammen 802,7 millioner til fordeling. Nest siste rad i denne kolonnen viser virksomhetenes rapporterte forbruksprognose, med 818,2 millioner. Samlet forventet merforbruk for 2019 er 15,5 millioner. I det følgende kommenteres de endringene som påvirker kommunens rammebetingelser, mens kvartalsrapporten senere vil fokusere mer rundt virksomhetenes drift.

Budsjett for skatt og rammetilskudd er lagt lik KS' prognosemodell etter framleggelsen av statsbudsjettet for 2019. Siste oppdaterte prognose fra KS, publisert 14/3-2019, viser imidlertid en forventet inntektsreduksjon på 3,15 mill mot budsjett, som i hovedsak skriver seg fra inntektsutjevning. Rådmannen vil følge nøye med på den videre utviklingen, og vurdere budsjettjustering dersom signalene vedvarer utover året.

Eiendomsskatt er fakturert for første termin, og har gitt inntekter omtrent som forventet. Fra 2019 er begrepet «verker og bruk» fjernet i eiendomsskattesammenheng, og erstattet med næringseiendom. I

t tillegg til at begrepet er nytt, er også verdsettelsesmetoden annerledes; næringseiendommer skal fra 2019 verdsettes til markedsverdi i stedet for tidligere teknisk verdi. I tillegg skal produksjonsutstyr og -installasjoner holdes utenfor grunnlaget. Til denne endringen i lovverket er det laget en overgangsordning hvor kommunene skal få «tilnærmet full kompensasjon» for inntektstapet i en 7-årsperiode. Dette utgjør ikke beløp av vesentlig betydning for Verdal Kommunes del. Eiendomsskatteinntekter er på nåværende tidspunkt forventet å treffe budsjettet nivå til årsslutt 2019, sannsynligvis med en positiv margin.

Etter at budsjett for 2019 var lagt, ble det klart at inntekter fra rente- og avdragskompensasjon (regnskapslinje Andre generelle statstilskudd i skjema 1A) blir noe lavere enn budsjettet, en differanse på ca 450 000. Samtidig antas det å være grunnlag for å øke budsjettposten for aktiverte byggelånsrenter i 2019 omtrent tilsvarende (regnskapslinje renteinntekter), slik at disse to forholdene i sum vil utligne hverandre.

Som varslet hevet Norges Bank styringsrenten til 1 % i rentemøtet i mars. I pressemeldingen sier Norges bank at prognosen for styringsrenten indikerer en litt raskere renteoppgang i år, men en noe lavere rente lengre fram i tid, enn tidligere anslått. Sentralbanksjefen uttaler at styringsrenten mest sannsynlig vil bli satt videre opp i løpet av det neste halve året. Finansrapporten for første kvartal, som følger som vedlegg til denne økonomirapporten, viser en renteprognose på 37,15 mill på kommunens investeringsgjeld. I tillegg kommer renter på Husbanklån som brukes til videreutlån. Samlet er renteutgifter prognosert til drøye 40,1 mill, - marginalt innenfor budsjett. Dersom renteutviklingen blir en annen enn forutsatt, eller at nye låneopptak blir høyere eller lavere enn beregnet pr nå, vil dette ha direkte innvirkning på renteprognosen.

En oppdatert beregning av minsteavdrag viser at kommunens avdragsutgifter ville beløpt seg til 53,5 millioner dersom kommunen skulle fulgt beregningsmetoden som blir obligatorisk fra 2020. Dette er hele 5,5 millioner høyere enn årets budsjetterte avdrag på 48 millioner. Gammel beregningsmåte (som ennå er lovlig) gir et avdrag som er innenfor budsjett, og det prognoseres derfor ingen avvik i avdrag for 2019, men når ny beregningsmetode blir obligatorisk fra neste år er det svært viktig at nivå på driften er tilpasset de betydelig økte avdragsutgiftene.

Rammen til fordeling til virksomhetenes drift er etter denne prognosen redusert med nesten 2 millioner i forhold til opprinnelig budsjett. Den totale mindreinntekten (2 mill kr) er lavere enn mindreinntekt i inntektsutjevning (3,15 mill kr). Behovet for budsjettjustering vil derfor i stor grad avgjøres av om prognosen for inntektsutjevning må justeres. Kommunaldepartementet oppdaterer inntektsanslag for skatt og inntektsutjevning (skatteutjevning) i mai og oktober. De oppdaterte nasjonale anslagene vil da enten bekrefte eller avkrefte om inntektsanslagene i budsjettet er satt for høyt. Rådmannen vil derfor avvente nye nasjonale prognoser før det tas stilling til om budsjettet skal endres. Informasjon fra KS hittil i år gir grunn til å tro at den store merskatteveksten vi har sett i slutten av 2018 og starten av 2019 vil avta utover i 2019. Rådmannen har ikke noe grunnlag for å anta at det blir en stor merskattevekst i 2019, og vil derfor advare mot å forskuttere at departementets nasjonale skatteanslag er satt for lavt for fjerde år på rad.

I tillegg til potensielt 2 millioner i inntektssvikt i fellesfinansieringen (A-skjema), rapporterer virksomhetene (B-skjema) om et forventet merforbruk på i underkant av 13,5 millioner. Merk at avsnittene om lønn, innkjøp mv har med både merforbruk og mindreforbruk, slik at summene fra disse analysene ikke er direkte sammenlignbare med det totale merforbruk fra virksomhetene iflg B-skjema.

2.1.2 REGNSKAPSSKJEMA 1B

Regnskapsskjema 1B - Drift	Kvartalet				Helår			
	Regnskap pr 1. kvartal 2019	Regnskap pr 1. kvartal 2018	Budsjett pr 1. kvartal 2019	Budsjett- avvik pr 1. kvartal 2019	Helårs- budsjett 2019	Regnskap 2018	Årsprognose 2019	Avvik budsjett og prognose 2019
Rådmann	9 168	13	10 865	1 697	43 984	39 793	43 984	-
Fellesområder	-1 971	1 368	-2 055	-84	27 603	8 813	27 603	-
Fellesområder	7 197	1 381	8 810	1 613	71 586	48 606	71 586	-
Oppvekst felles	27 358	26 974	28 431	1 073	122 217	124 347	122 217	-
Skole / SFO	50 194	53 404	49 490	-704	194 400	200 797	195 137	-737
Barnehage	679	1 937	1 189	510	2 075	-1 997	2 075	-
Ressurssenter oppvekst	10 081	9 952	10 778	698	55 052	51 739	55 052	-
Oppvekst	88 312	92 267	89 889	1 577	373 743	374 886	374 480	-737
NAV Sosial- og flyktingtjenesten	7 317	6 071	5 176	-2 141	22 096	24 848	25 457	-3 361
Hjemmetjenesten	21 995	23 220	20 492	-1 503	77 952	86 376	81 392	-3 440
Institusjonstjenesten	25 743	24 616	23 241	-2 502	91 592	92 542	92 435	-843
Bo- og dagtilbudstjenesten	22 473	24 481	22 681	208	87 209	85 559	87 209	-
Velferd felles	2 623	-	2 318	-305	5 447	-	5 845	-399
Velferd	80 151	78 388	73 907	-6 244	284 296	289 326	292 338	-8 043
Kulturtjenesten	5 382	6 342	5 397	15	20 571	20 261	20 571	-
Landbruk, miljø og arealforvaltning	1 613	1 851	1 104	-509	6 455	6 437	6 660	-205
Teknisk drift	8 932	15 929	5 825	-3 107	37 686	37 688	38 058	-372
Integrering og mangfold	-337	11 144	-709	-371	-100	-794	701	-801
Næring og samfunnsutvikling	15 589	35 266	11 617	-3 972	64 612	63 592	65 990	-1 378
IKS, Regnskap, innfordring og lønn	1 029	899	1 013	-17	3 165	3 208	3 165	-
IKS, Geodata og oppmåling	162	688	199	37	540	561	540	-
IKT, Kemner, innkjøp og jus (§27)	4 093	-25	3 225	-868	12 900	12 202	15 584	-2 684
Brann og feiervesen (§27)	2 554	135	2 550	-4	10 200	9 607	10 882	-682
Finanstransaksjoner	-4 095	-3 755	-4 095	0	-16 380	-16 340	-16 380	-
Øvrig totalt	3 744	-2 058	2 891	-852	10 425	9 239	13 791	-3 366
Sum virksomheter	194 993	205 244	187 114	-7 879	804 662	785 649	818 186	-13 524

Virksomhetenes prognoser for året 2019 viser et samlet merforbruk på 13,5 mill. Budsjettavviket etter første kvartal isolert sett, viser et merforbruk på til sammen 7,9 millioner. At avviket er såpass stort allerede etter første kvartal, skyldes både en større feilperiodisert faktura, men også at en del av de planlagte aktivitetsendringene først inntreffer fra høsten av, og at periodisert budsjett ikke fullt ut tar høyde for dette. Årsprognosen viser imidlertid at det fortsatt er betydelige utfordringer i enkelte virksomheter, og det er spesielt NAV og Hjemmetjenesten som utpeker seg med store negative avvik. IKT-samarbeidet med Levanger estimerer også merforbruk i størrelsesorden 6,3 millioner, hvorav Verdals andel utgjør 42,6%.

Som ved tidligere rapporteringer er det verdt å merke seg at ingen virksomheter presenteres med mindreforbruk i tabellen over. Så lenge det ikke er aktivitet som er bortfalt, eller andre faktorer som har endret seg vesentlig fra de forutsetningene som var lagt til grunn i budsjettet, kan man ikke med sikkerhet forvente mindreforbruk på nåværende tidspunkt. En forsiktig tilnærming er derfor at virksomhetene vil forbruke de midlene de er bevilget. Som følge av dette forsiktighetsprinsippet i prognosearbeidet er

virksomheter med målt mindreforbruk satt til budsjettbalanse i A- og B-skjema foran. I de videre tabellene i rapporten er imidlertid både mer- og mindreforbruk presentert netto, for å vise totalbildet for kommunen.

Først når året er omme, vil det foreligge et endelig svar på om det er virksomheter som har klart å oppnå et mindreforbruk (overskudd). Slik tallene nå foreligger vil det kunne ha avgjørende betydning for kommunens totale resultat at noen virksomheter klarer å levere et mindreforbruk, samtidig som at virksomheter med varslede budsjettoverskridelser klarer å tilpasse drift til budsjett resten av året.

Lønnsutgifter – netto inkl sykkelønsrefusjoner mv

Tabellen under viser lønnsutgiftene i kommunen, gruppert i ulike kategorier for analyseformål:

Netto lønnskostnader	Kvartalet		Helår		
	Regnskap 1. kvartal 2019	Budsjett 1. kvartal 2019	Årsbudsjett 2019	Årsprognose 2019	Årsavvik 2019
Fastlønn mv	139 995	137 035	496 870	507 762	-10 891
Tillegg	5 439	6 468	25 872	25 584	288
Overtid	949	921	3 747	3 259	488
Andre godtgjørelser	684	945	5 310	4 457	853
Vikar / ekstrahjelp	3 943	3 483	21 171	23 227	-2 056
Vikar v sykdom/foreldreperm	6 787	3 862	18 942	26 975	-8 033
Refusjon sykdom/foreldreperm	-9 147	-4 150	-16 491	-30 734	14 243
Sosiale kostnader	46 010	48 437	180 878	174 664	6 214
Avlastning, fosterheim, støttekontakt mv	1 920	2 590	10 361	10 261	100
Intro- og kvalifiseringsstønad	3 050	2 897	8 588	9 206	-618
Totalsum	199 631	202 489	755 249	754 660	588

Lønnsutgifter, inklusive refusjoner for sykkelønn og foreldrepenge, viser et samlet forventet mindreforbruk på 0,6 millioner. Samtidig er det store variasjoner innad mellom postene som til sammen utgjør samlede lønnsutgifter; lønn til faste ansatte viser et merforbruk på 10,9 millioner, lønn til vikarer og midlertidig ansatte gir et prognosert merforbruk på 10,1 mill, mens refusjoner gir en merinntekt på 14,2 millioner. I tillegg kommer et mindreforbruk på sosiale kostnader (pensjon og arbeidsgiveravgift) på 6,2 millioner. Noe av mindreforbruket på sosiale kostnader kan forklares av at grunnlaget for beregningen av sosiale utgifter i budsjettet er marginalt høyere enn de utgifter som reelt sett kan påregnes, og det kan derfor ligge en liten buffer i de budsjetterte utgiftene. Eksempelvis er det ikke hensyntatt i budsjett at NAV-refusjoner reduserer grunnlaget som det beregnes arbeidsgiveravgift av. Avsetning feriepenge er med i pensjonsgrunnlag i budsjett, men er ikke pensjongivende ved lønnskjøring og medfører ingen pensjonsutgift. Denne budsjettbufferen er anslått til ca 1 mill for kommunen som helhet. Et annet forhold er at budsjett på vikar og ekstrahjelp er med i grunnlag pensjonsutgift i budsjett, mens det i f.eks pensjonsordningen for sykepleiere er krav om 20% stilling før innmelding i ordningen. Når minstekrav til stillingsstørrelse er oppnådd vil pensjonen beregnes fra første krone. Mindreforbruk vil da jevnes ut over året for disse tilfellene.

Prognosen viser 27 millioner i forventede utgifter til vikarer ved sykdom eller foreldrepermisjon, mens forventede refusjoner er på 30,7 millioner. Dette bildet vil man normalt forvente at er motsatt, all den tid at arbeidsgiver selv finansierer alt korttidsfravær. Årsaken til at tallene likevel blir så «gode», er nok at ledere er svært restriktive på å sette inn vikar ved korttidsfravær, og at vikarer også gjerne er «billigere» arbeidskraft enn den faste ansatte som er ute i langtidssykemelding eller foreldrepermisjon.

Merforbruket av fastlønn på 10,9 millioner kan indikere at kommunen har flere (eller dyrere) faste ansatte enn forutsatt i budsjettarbeidet. Det er imidlertid heller ikke usannsynlig at en del av de personene som lønnes som faste ansatte, i realiteten er vikarer e.l., ref det uvanlige «overskuddet» ved fravær nevnt ovenfor. Det arbeides med å forbedre datagrunnlaget og rapporteringen av årsverksutviklingen, og opprydding i bokføringen av lønnsutgifter må nødvendigvis også være en del av dette arbeidet.

Netto lønnskostnader (lønn inkl sykelønns- og foreldrepengerefusjon)	Kvartalet		Helår		
	Regnskap 1. kvartal 2019	Budsjett 1. kvartal 2019	Årsbudsjett 2019	Årsprognose 2019	Årsavvik 2019
Rådmann	6 767	6 959	28 206	27 812	394
Fellesområder	1 075	1 220	1 357	1 336	21
Fellesområder totalt	7 842	8 179	29 563	29 148	415
Oppvekst felles	1 932	2 023	7 186	6 714	472
Skole / SFO	55 219	53 859	197 300	201 163	-3 863
Barnehage	21 603	22 005	82 167	81 856	311
Ressurssenter oppvekst	11 021	12 135	44 919	43 920	999
Oppvekst totalt	89 775	90 022	331 571	333 653	-2 082
NAV Sosial- og flyktningetjenesten	2 998	2 904	10 661	11 203	-542
Hjemmetjenesten	20 665	19 553	75 287	77 941	-2 654
Institusjonstjenesten	21 480	22 022	84 113	83 189	924
Bo- og dagtilbudstjenesten	28 926	30 209	116 916	114 574	2 342
Velferd felles	2 610	2 489	9 124	9 377	-252
Velferd totalt	76 677	77 177	296 100	296 283	-183
Kulturertjenesten	2 685	2 819	10 373	10 224	149
Landbruk, miljø og arealforvaltning	2 293	2 339	8 572	8 729	-157
Teknisk drift	9 286	10 883	40 374	38 246	2 128
Integrering og mangfold	7 338	7 208	24 580	24 468	113
Næring og samfunnsutvikling totalt	21 602	23 250	83 900	81 668	2 232
IKS, Regnskap, innfordring og lønn	2 776	2 760	10 078	9 991	87
IKS, Geodata og oppmåling	959	1 101	4 037	3 917	120
Innherred kommunesamarb., Verdal	3 735	3 861	14 115	13 908	207
Totalt	199 631	202 489	755 249	754 660	588

Innenfor lønnsområdet er det skole/SFO og hjemmetjenesten som har de største estimerte merforbrukene på årsbasis, med hhv 3,4 mill og 2,7 mill i prognosert budsjettavvik. I skolen er det imidlertid allerede

planlagt en del aktivitetsendringer som først trer i kraft ved skolestart til høsten, og som prognosen bare delvis hensyntar, slik at det samlede merforbruket her må antas å kunne gå noe ned. Her har man også en del lønnsrefusjoner knyttet til videreutdanning mv som ikke er innregnet i netto lønnsutgifter slik det er presentert ovenfor. I hjemmetjenesten er det krevende å tilpasse aktiviteten til budsjetttrammen, noe også virksomhetens egen rapportering viser i kap 2.2.

De største prognoserte mindreforbruk på lønnsutgifter finner vi hos teknisk drift med 2,1 million, og hos bo- og dagtilbudstjenesten med 2,3 million. Det vises til virksomhetenes egne kommentarer i kapittel 2.2.

Innkjøpsposter

Innkjøpsutgifter	Kvartalet		Helår		
	Regnskap 1. kvartal 2019	Budsjett 1. kvartal 2019	Årsbudsjett 2019	Årsprognose 2019	Årsavvik 2019
Rådmann	1 770	1 567	7 803	8 109	-306
Fellesområder	1 013	1 267	6 680	6 699	-19
Fellesområder totalt	2 782	2 834	14 483	14 809	-325
Oppvekst felles	11 105	11 944	46 986	43 770	3 215
Skole / SFO	3 600	4 058	22 634	21 886	748
Barnehage	1 562	1 858	7 523	8 094	-571
Ressurscenter oppvekst	1 529	1 674	14 888	15 019	-131
Oppvekst totalt	17 795	19 535	92 029	88 769	3 261
NAV Sosial- og flykningetjenesten	372	353	2 151	1 836	315
Hjemmetjenesten	1 999	1 761	7 435	7 948	-513
Institusjonstjenesten	9 769	6 627	26 913	38 498	-11 585
Bo- og dagtilbudstjenesten	2 766	1 815	7 714	8 406	-692
Velferd felles	362	174	702	1 758	-1 056
Velferd totalt	15 269	10 731	44 916	58 447	-13 531
Kulturturtjenesten	823	800	3 283	2 860	423
Landbruk, miljø og arealforvaltning	870	653	2 612	2 833	-221
Teknisk drift	20 190	16 184	60 985	63 842	-2 857
Integrering og mangfold	1 049	1 116	4 449	3 969	480
Næring og samfunnsutvikling totalt	22 933	18 753	71 329	73 504	-2 175
IKS, Regnskap, innfordring og lønn	421	396	1 660	1 673	-13
IKS, Geodata og oppmåling	170	179	830	855	-25
Innherred kommunesamarb., Verdal	591	575	2 490	2 528	-37
IK, Innkjøp, IKT, Kemner og Jus	4 093	3 225	12 900	15 584	-2 684
IK, Brann og Redning	2 554	2 550	10 200	10 882	-682
Kommunesamarb i andre kommuner	6 647	5 775	23 100	26 466	-3 366
Totalt	66 017	58 203	248 348	264 521	-16 173

Årsprognosen gir et estimert merforbruk på 16,2 mill for innkjøpsposter, hvor det alt vesentligste skriver seg fra institusjonstjenesten og kjøp av institusjonsplass utenfor kommunen, samt merkostnader på grunn av fastlegemangel. Kjøp av institusjonsplass er knyttet til brukerbehov som krever kompetanse kommunen ikke har per i dag. Institusjonstjenesten vil få refundert om lag 5,7 mill gjennom ordningen for refusjon av ressurskrevende tjenester for kjøp av institusjonsplassen. Forventet refusjonsbeløp er en inntekstpost som er med i prognosert resultat for virksomhetsområde Institusjonstjenesten.

I tillegg har teknisk drift høye innkjøps-utgifter knyttet spesielt til snøbrøyting og elektrisitet. Til tross for tilførsel av 1,5 millioner til økte el-utgifter i budsjettet for 2019, ser teknisk avdeling ut til å få et betydelig merforbruk på denne posten.

Samarbeidene med Levanger, det være seg Innherred Brann og Redning, og IKT, Kemner og Jus, kommer til uttrykk som innkjøpskostnader i Verdal kommunes regnskap. Begge samarbeidene viser merforbruk, og spesielt IKT synes å ha stadig økende utgiftsnivå. Dette er på mange måter i tråd med en ventet utvikling, all den tid digitaliseringsatsingen i kommunene nødvendigvis må koste noe, men utviklingen i utgiftsnivået har skjedd langt raskere enn hva budsjettet for samarbeidet tar høyde for.

Mindreforbruk i virksomhetsområdet Oppvekst felles knytter seg primært til at det er noe færre barn i private barnehager enn budsjettet med i vårhalvåret, noe som også påvirker tilskuddsutbetalingene.

For øvrig vises det til kommentarer fra virksomhetene i rapportens kapittel 2.2.

2.2 Rapportering fra virksomhetene (oppsummert)

I det følgende er virksomhetenes egne kommentarer oppsummert. Avvik mellom årsbudsjett og årsprognose er illustrert med et trafikklys. Grønt lys viser at virksomheten melder balanse (eller mindreforbruk), gult lys er merforbruk opp mot 0,5 mill, og rødt lys er forventet merforbruk over 0,5 mill.

2.2.1 OPPVEKST

Oppvekstområdet består av virksomhetsområdene Oppvekst felles, Skole / SFO, Barnehager og Ressurssenter oppvekst.

Oppvekst felles

Prognosen for virksomhetsområdet viser foreløpig et mindreforbruk.

Området Oppvekst felles omfatter ungdomsarbeidet i Verdal kommune, samt barnehagemyndigheten, hvor det er sistnevnte som utgjør det alt vesentligste av budsjettmidlene. Det har vært mellom 35 og 40 færre barnehagebarn i Verdal kommune vårhalvåret 2019 sett i forhold til samme periode i fjor. Dette påvirker tilskudd til finansiering av private og kommunale barnehager, og gir et foreløpig beregnet mindreforbruk sammenlignet med budsjett. Det vil imidlertid alltid være en del endringer fra høsten av, når

skolestarterne går ut av barnehagen, og nye barn kommer inn, og prognosen er derfor forbundet med noe usikkerhet. Oppvekst felles forventer å avslutte året innenfor den tildelte budsjetttrammen.

Skole / SFO

Slik det ser ut pr. 1. kvartal varsles det et underskudd på ca. 740 000 kr totalt sett.

Ytterligere tiltak (les nedbemanning/vakanser) vil bli satt inn for å nå balanse selv om det er svært krevende. Sykefraværet øker. Å ta ytterligere innsparinger nå før effekten av strukturendringene kommer er vanskelig. Elevtallet i skolen har ennå ikke sunket. Det vil først begynne å skje fra høsten 2019.

For å få ned forbruket må skole og sfo foreta ytterligere nedbemanning på alle områder. Det betyr at alle ansattgrupper vil merke en nedgang, spesielt fra august 2019.

Enkelte enheter får gjennom året ekstra utfordringer med nye elever med store pedagogiske utfordringer, atferdsutfordringer med mere. Her er det ingen «buffer» for å møte disse utfordringene, som igjen gjør at søkelys på hvordan vi bruker ressursene stadig vekk må endres. Dette utfordrer oss, og vi ser resultatet i økt slitasje på personalet. Økonomien setter igjen grenser for arbeidet med et inkluderende arbeidsliv, og det er mindre rom for å finne gode tiltak for disse gruppene.

Skole og Sfo området arbeider kontinuerlig med å få redusert bemanningen slik at budsjettene skal holde. De virkelig store innsparinger er imidlertid svært vanskelig å få til i en overgangsperiode før strukturendringer er gjennomført og får full effekt.

Kommunale barnehager

Det foreligger ingen vesentlige tjenesteavvik innenfor virksomhetsområde barnehager ut over de vanlige svingninger i barnetall, og derav bemanning. Med løpende opptak av barn i barnehager vil slike svingninger forekomme. Det forventes balanse mellom budsjett og regnskap ved årets slutt.

Ness barnehage er vedtatt nedlagt etter at budsjett ble vedtatt. Barn og ansatte vil bli overført til andre enheter, og det vil bli behov for overføring av budsjetterte midler til drift av Ness barnehage til mottagende enheter for høsthalvåret.

Det er mindreforbruk på forbruksposter pr. 1.kvartal. Styrere utviser god budsjettlojalitet, og avventer en del innkjøp til de ser om de holder budsjett på andre områder. Refusjoner fra barnehagemyndighet for søskenmoderasjon og redusert foreldrebetaling utbetales i juni for første halvår. Lønn lærlinger for høsthalvåret er budsjettert hos virksomhetsleder, og vil bli fordelt etter avklaring om tjenestested. Lønn til merkantil har mindreforbruk på grunn av sykemelding, men vil bli brukt på høsthalvåret. Budsjetttramme har ikke gitt rom for å sette av midler sentralt for bruk til ekstern kompetanseheving for personal. Eventuelt kjøp av tjenester må derfor finansieres av barnehagenes egne driftsbudsjett.

Ressurssenter oppvekst - barneverntjenesten

Ressurssenter Oppvekst består av PPT, Barnevern og Helsestasjon. Ledergruppen i Ressurssenteret har gjennomgått økonomirapporten og vurdering er at forventet årsresultat vil være som budsjettert for 2019. Det er ingen vesentlige avvik å rapportere.

- Virksomhetsleder ROS: Det er mottatt tilskuddsmidler til å arbeide med BTI (Modellkommune) i 2019 og disse midlene vil bli brukt i løpet av året til diverse prosjektrelaterte utgifter. Videre er det budsjettert inntekt og utgifter knyttet til «Tilskudd til barn i lavinntektsfamilier». Dette er søknader som ennå ikke er innvilget, og budsjettert aktivitet vil derfor avhenge av at midler tildeles.
- Helsestasjon: Korrigert for utgifter knyttet til prosjektfinansierte stillinger på helsestasjonen kun gjeldende for første halvår, ser det ut til at Helsestasjonen skal klare å holde driftsnivå innenfor de budsjetttrammene de har til rådighet.
- Barnevernstjenesten: Korrigert for kjente utgifter til lønn og kjøp av tjenester som fosterhjem og institusjonsplasser, vil barneverntjenesten holde seg innenfor de budsjetttrammene de har fått tildelt. Det vil alltid være en usikkerhet knyttet barneverntjenesten og ressursbruk, det er vanskelig å forutse hvilke behov og situasjoner som oppstår. Men med bruk av erfaringstall fra de siste årene er virksomheten forholdsvis sikre på å klare å holde budsjettet i år.
- PPT: Det er gjennomført en omorganisering av PPT der stillinger er overført fra oppvekst felles til PPT fom 1.mars. Dette har styrket tjenesten og gjort den mer robust. Virksomheten er ikke ferdig med å korrigere regnskap og budsjett etter omorganiseringen, men så langt forventer også PPT å holde driften innenfor tildelt budsjett i 2019.

2.2.2 VELFERD

Velferdssektoren omfatter virksomhetsområdene NAV, Hjemmetjenesten, Bo- og dagtilbudstjenesten, Institusjonstjenesten og Velferd felles.

NAV

Prognose for NAV viser et merforbruk på 3,36 mill i forhold til budsjett. Merforbruket knyttes i store trekk til kvalifiseringsstønad, tap på utleieboliger og utbetaling av sosialhjelp.

Merforbruk av kvalifiseringsstønad skyldes flere deltakere i kvalifiseringsprogrammet enn budsjettert. Deltakelse her er en rettighet hjemlet i lov om sosiale tjenester i NAV. En del av disse er brukere som har brukt opp rettighetstiden på statlige ytelser, men som ikke har kommet i mål med annen selvforsørgelse. Et kriterium for deltakelse, er at bruker er eller vil bli avhengig av langvarig økonomisk sosialhjelp til livsoppholdsytelser. Tiltak for reduksjon av overforbruk er strengere vurdering for inntak, og eventuell

utskrivning av nåværende deltakere. Utfordringen med dette er at de har krav på livsoppholdsytelser, og da vil det meste av besparelsen komme som en ekstra utgift på posten økonomisk sosialhjelp.

Tap på utleieboliger er en post som NAV ikke har kontroll på. Årsaken ligger i at kommunen i en egen avtale har forpliktet seg til å dekke leie av leiligheter i beredskap og reparasjoner som ikke skyldes vanlig elde og slitasje i sitt eget heleide kommunale boligselskap. Ut fra det oversikter viser pr. i dag vil det påløpe en utgift på beredskapsleier for resten av året på ca. kr 760 000,-. I tillegg kan det komme reparasjoner etter hard bruk. Dette er vanskelig å anslå, men i prognosen er det lagt til grunn en utgift på kr 250 000,- til dette for resten av året. Tiltak for å redusere overforbruk må gjøres i samarbeid med andre virksomhetsområder i kommunen. Tiltakene som kan gjennomføres er fokus på bedre utnyttelse av boligene og tettere oppfølging av beboere for å unngå kostbare ødeleggelser.

Prognose for utbetaling av økonomisk sosialhjelp ligger samlet på 1,23 mill over budsjett. Prognose på overforbruk er en forventet månedlig brutto utbetaling på 1,5 mill. Gjennomsnittlig brutto utbetaling pr. mnd i første kvartal i underkant av 1,7 mill. Gjennomsnittlig antall som mottok ytelse hver måned er 160 personer. Tilsvarende tall for samme periode i 2018 er 1,2 mill og 117 brukere. Økt søkning til økonomisk sosialhjelp er en trend i de fleste kommuner av en viss størrelse. Årsakene til dette er flere, og det pekes spesielt på innstramming av regelverk for statlige ytelse som arbeidsavklaringspenger og uføretrygd. En annen grunn som man begynner å se konsekvensene av, er at de store bosettingene av flyktninger for 2 til 3 år tilbake medfører et økt press på økonomisk sosialhjelp da en del av disse ikke er kommet over i arbeid eller skolegang etter endt introduksjonsprogram.

Tiltak for reduksjon av overforbruk er en krevende øvelse. Hvis vi skal komme i mål i forhold til budsjett er det viktig å begrense antallet som mottar ytelse hver måned. Ut fra en gjennomsnittsberegning av ytelse pr. person tilsier dette at vi må gradvis redusere antallet mottakere fra i snitt 160 pr. mnd til ca. 100 mottakere pr. mnd ved utgangen av året. Det kan også være noe å hente på en strengere vurdering av ytelsene til hver enkelt, men det praktiseres allerede strengt i dag. Det er også et krav i lovverket at tjenestene og ytelsene skal være forsvarlig. For å redusere antallet er det en del tiltak som kan gjennomføres både i egen regi, men også en del tiltak som forutsetter bistand fra andre.

- Tettere oppfølging av mottakere av økonomisk hjelp i forhold til å mestre livene sine bedre selv, og på den måten kommer over i selvforsørging gjennom arbeid eller gjøre gjeldende andre økonomiske rettigheter. Dette er krevende da vi må håndtere en stor økning av søkere/mottakere uten økte personellressurser. En måte å løse dette på som vurderes er en deling av personellressursen vi har, på at en del av de ansatte kun tar seg av de forvaltningsmessige oppgavene med å vurdere søknader og fatte vedtak. De øvrige frigjøres fra forvaltningsmessige oppgaver og får som oppgave en tett oppfølging av enkeltbrukere for å få de over i arbeid eller gjøre gjeldende andre rettigheter. Her kan en mer aktiv bruk av statlige virkemidler også være med å begrense kommunale utgifter.
- Redusere tilstrømmingen av nye brukere som har «brukt opp» rettighetene sine på statlige ytelse, gjennom et tettere oppfølgingsløp i den perioden de går på arbeidsavklaringspenger, slik at de etter endt periode er kommet i jobb eller avklart mot varige ytelse som uføretrygd.

- Redusere lengden på tiden brukere får økonomisk ytelse gjennom å få de i gang med aktivitet og tiltak tidligere. I loven ligger det et krav om en aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk sosialhjelp under 30 år. Tidligere erfaringer viser at mottakere som er i en eller annen form for aktivitet raskere kommer seg over i selvforsørging enn de som passivt mottar ytelse over lang tid. NAV har ingen slike aktivitetsplasser i egen regi, men ved innførelsen av aktivitetsplikten var det en forventning om at kommunen skulle stille slike plasser til disposisjon. Dette har vist seg vanskelig å gjennomføre, men å få til slike plasser vil på sikt kunne spare kommunen for en god del utgifter til økonomisk sosialhjelp. For å få dette til, er vi avhengig av drahjelp fra andre tjenester i kommunen.
- En betydelig del av ytelsene som utbetales går til å dekke boutgifter. Disse har steget en del den siste tiden i tillegg til økte strømpriser. De fleste av mottakerne av økonomisk sosialhjelp har ikke egen bolig, men leier. Mange leier kommunale boliger gjennom Verdal Boligselskap AS. Husleiene her ble oppjustert til gjengs leie for noen år siden. På den tiden var det stor etterspørsel etter utleieboliger i kommunen generelt. Det er muligens potensiale til å få ned leieprisene gjennom en ny vurdering av hva som er gjengs leie på kommunale utleieboliger i dag.

Tallfesting av hva disse tiltakene kan medføre i besparelser er vanskelig å anslå, men en reduksjon av mottakere av økonomisk sosialhjelp vil gi en gjennomsnittlig innsparing på ca. kr. 10 500 pr. mnd. pr. mottaker. Det legges opp til at vi klarer å redusere forbruket med 1,5 mill.

Signaler fra regjeringen vedr effekten av AAP-regelendringen og merutgifter som påføres kommunene er noe splittet, ref KS leder Gunn Marit Helgesen. Arbeids- og sosialdepartementet har gitt løfter om at ekstrakostnader vil bli kompensert, mens kommunalminister Monica Mæland har gitt tydelige meldinger på at kommunene ikke vil bli kompensert for effekt av endring i regelverket til AAP.

Hjemmetjenesten

Prognose for Hjemmetjenesten viser ca. 3,4 millioner i merforbruk ved årets slutt, gitt videreføring av dagens drift. Merforbruk kan i hovedsak knyttes til lønnsutgifter tilhørende hjemmetjenesten i Vinne.

Det har siste to årene vært stor økning i tildelte vedtakstimer i hjemmetjenesten og størst økning registrert til hjemmetjenesten Vinne. Hjemmetjenesten Vinne har etter hvert utviklet en arbeidsmiljøutfordring og med medfølgende ressursbruk ut over budsjett. Det ble satt krisestab i hjemmetjenesten i uke 10 - 15/ 2019 og det er jobbet med å få kontroll over utfordringene i arbeidsmiljøet og ressursbruken i hjemmetjenesten. Sykefraværet har økt i perioden og er svært krevende å følge opp, samtidig som det er en stor belastning for arbeidsmiljøet. I tillegg kommer merutgifter ved fravær (arbeidsgiverperiode, pensjon, feriepengene) som utfordrer de økonomiske rammer ytterligere.

Arbeidet med arbeidsmiljøutfordringene er utført i samarbeid med tillitsvalgte, verneombud, ansatte, lederteam helse, personalkontoret, økonomi, forvaltningskontor m.fl. med utgangspunkt i kommunens Lederplattform og verdibasert ledelse. Mål for arbeidet er: «Forsvarlige tjenester med samtidig forsvarlig arbeidsmiljø og forsvarlig bruk av ressurser.»

Det er jobbet både med kultur, struktur og ressurser. Eksempler på tiltak som er gjennomført er:

- Uttak og bruk av styringsdata.
- Allmøter - tilbakemeldinger fra ansatte, ukensinformasjon til ansatte
- Satt av ressurs til oppfølging og revidering av arbeidslister ved hjemmetjenesten Vinne og jobbet med struktur i vaktskifter.
- Samarbeid mellom avdelingene
- Sykefraværsoppfølging og nærværssamtaler
- Lokalt partsamarbeid.
- Anskaffet nettbrett og planlegger innføring av mobil profil.
- Nærværende ledelse.

Institusjonstjenesten

Institusjonstjenesten har et samlet merforbruk, anslått til kr 843 000 i forhold til tildelt ramme for 2019. Det er knyttet stor usikkerhet til dette avviket grunnet kjøp av privat institusjonsplass, tjenester knyttet til ressurskrevende tjenester og legetjenesten.

Kjøp av privat institusjonsplass til en enkelt bruker ble fra januar 2019 overført fra virksomhetsområdet Bo- og dagtilbudtjenesten (BODA) til Institusjonstjenesten. Beregnet kostnad knyttet til denne institusjonsplassen er netto utgifter på 3, 55 millioner. Dette tiltaket var ikke kjent for Institusjonstjenesten da det ble lagt budsjett for 2019. Uklart hvor mye som skal overføres fra BODA til Institusjonstjenesten, her må man se på de to virksomhetsområdene samlet. Med en budsjettjustering mot BODA knyttet til dette forholdet, antas det at institusjonstjenesten vil kunne avslutte året i balanse.

De to siste årene har Verdal kommune hatt problemer med å rekruttere fastleger til ledige fastlegehemler, det har gjort det nødvendig å rekruttere lege via vikarbyrå. Netto utgift knyttet til rekruttering av fastleger er ca kr 400 000. Det er usikkerhet knyttet til netto utgift da dette må sees opp imot refusjoner fra HELFO.

Enheten har budsjettert med kr 300 000 i lærlingetilskudd fra Fylkeskommunen. En har i ettertid fått bekreftet at lønn til lærlinger er en del av rammegrunnlaget for 2019. Virksomhetsområdet får en merinntekt på ressurskrevende tjenester på ca kr 5,7 mill.

Bo og dagtilbudtjenesten

Årsprognosen viser at Bo- og dagtilbudtjenesten (BODA) pr mars ligger an til mindreforbruk i 2019. Det er knyttet usikkerhet til prognosen med tanke på flere forhold:

- Beregning av arbeidsgiveravgift og pensjon
- Omfanget av nye brukerbehov og endrede brukerbehov, vurderinger av omsorgsnivå
- Aktivitet i de fleste avdelingene i BODA er nært knyttet opp mot ressurskrevende tjenester.
- Endring i tariff for ulempetillegg fra 01.01.19

Det er gjort flere korrigeringer på rapporteringen som påvirker årsprognose både positivt og negativt.

- Korrigert for manglende utgiftspost på omsorgslønn og kommunalt rammetilskudd til Veksttorget
- Rusavdelingen har redusert med 1,1 årsverk fra 01.04.19. Avdeling Arken arbeid og aktivisering har redusert med 0,5 årsverk fra 01.03.19 og reduserer ytterligere med 1 årsverk til fra 01.05.19. Avdeling Reinsholm Vest reduserer med 2,77 årsverk fra 01.05.19.
- Inntektsendringer knyttet til tilskudd
- Ekstra refusjon på ressurskrevende brukere 2018

Enheten har regnskapsført utgifter til lærlingelønn uten at det er budsjettet med dette. En har i ettertid fått bekreftet at lønn lærlinger også var en del av rammegrunnlaget for 2019.

Pr mars er det ikke foretatt budsjettjustering for overføring av bruker fra BODA til Institusjonstjenesten (kjøp av tjenester). Beregnet kostnad knyttet til denne institusjonsplassen er netto utgifter kr 3,55 mill. Utgift belastes institusjonstjenesten pr i dag, noe som medfører merforbruk i institusjon. Ny utregning på refusjon ressurskrevende tjenester og korreksjon budsjett vil bli gjennomført når situasjon er avklart.

2.2.3 NÆRING OG SAMFUNNSUTVIKLING

Næring og samfunnsutvikling består av områdene Kulturtjeneste, Teknisk drift, Landbruk, miljø og arealforvaltning og Integrering og mangfold.

Kulturtjenesten

Kulturtjenesten forventes å være innenfor tildelt budsjett ved årets slutt. Den største usikkerheten er refusjonen til fylkeskommunen angående Verdalshallen. Utgiften der er bundet i forhold til samarbeidsavtale og varierer noe fra år til år.

Teknisk drift

Prognosen for teknisk drift viser et estimert merforbruk på 0,3 millioner. Teknisk drift har stort sett utført driftstjenester i henhold til planlagt omfang og kvalitet.

Kommunale bygg mv

Innenfor kommunale bygg er det svært knappe rammer til drift og vedlikehold. Vedlikeholdet er prøvd tilpasset de økonomiske rammer som er gitt. Pr. dato ser vi ut til å ligge litt over budsjettet nivå. For å holde seg innenfor de budsjetterte rammer resten av året, blir vi nødt til å legge oss på et svært restriktivt nivå vedrørende igangsetting av vedlikeholdsoppgaver på kommunale bygg. Budsjettbalanse fordrer også at det ikke oppstår uforutsette hendelser. Kun absolutt nødvendig vedlikehold vil bli utført. I tillegg må det foretas en gjennomgang/anbudsinnhenting av serviceavtaler spesielt på vakhold, ventilasjon og heis for å se om noe kan spares her. Denne prosessen er igangsatt.

Energiutgiftene er høyere enn budsjettet. Dagens strømvatle går på spotpris. I januar/februar har spotprisen vært forholdsvis høy (55 øre eks. mva i januar og 48 øre eks. mva i februar). I 2017 og 2018 betalte vi 22 øre/kwh. I tillegg har nettleia hatt en betydelig prisstigning. For å spare på energikostnadene er det viktig å selge unna kommunale bygg for å redusere totalt areal.

Drift av svømmehallen ligger innenfor budsjettet nivå. Skal kommunen spare penger som gjør noe utslag her må svømmehallen stenges, noe som medfører at kommunen ikke lengre vil ha noe tilbud om skolesvømming. Kostnader for å ha svømmehallen åpen i helgene er vurdert å være så små (netto 200 000,- som helårsvirkning), at andre tiltak heller må vurderes.

Kommunale veger

Også innenfor kommunale veger er det meget knappe rammer, og innenfor denne sektoren har forbruket vært høyere enn normalt nivå. Dette skyldes at det har vært en god del snø og fukk i januar/februar samt at brøyteprisene har steget betydelig etter siste anbudsrunde på brøyting/strøing. Tidligere timespriser har ligget på kr. 650,- eks. mva. Prisene etter anbudsinnhenting ligger på kr. 900 – 1100 pr. time. Dette gjør at sommervedlikeholdet i år vil bli lagt på minimumsnivå. Kun akutte skader på veg vil bli reparert. Støvdemping vil bli foretatt.

Dersom man skal gjøre sparegrep som monner innenfor vegsektoren er man avhengig av nedklassifisering av kommunale veger i et visst omfang. Kommunen har i dag totalt 170 km veg. Nedklassifisering av eksempelvis 50-80 km veg disse, kan anslagsvis gi en årlig besparelse i størrelsesorden 2-3 mill.kr.

Pr. dato ligger Teknisk drift an til å gå med et underskudd på ca 0,3 millioner. Dersom denne prognosen skal holde seg kreves det at det ikke oppstår store uforutsette hendelser eller en tidlig vinter høsten 2019. Dessuten må strømprisen legges seg på et mer normalt lavt nivå. Lønnsutgifter ligger foreløpig under budsjettet nivå, noe som veier opp en god del av merforbruket på energi.

Selvkostområder

Drift av kommunens vann og avløpsanlegg har fungert uten de store overraskelser. Det har vært enkelte vannledningsbrudd, men ikke mer enn hva man kan forvente. Innenfor avløpssektoren har vi ikke hatt større problemer. Forbruket er hittil som normalt, men inntektene innenfor avløp ser ut til å være noe lavere enn budsjettet etter første kvartal. Dette skyldes avregningen etter måleravlesninger pr 31.12, som viser at enkelte kunder har hatt lavere forbruk enn forutsatt i 2018, og dermed får motregnet det i første terminfaktura for 2019.

Alle kommunens tre selvkostområder (vann, avløp og byggesak) ventes å avslutte året i balanse.

Integrering og mangfold

Integrering og mangfold estimerer p.t. et merforbruk på 0,65 millioner, men det arbeides fortsatt med ytterligere tiltak for å gå i balanse ved årsslutt. Merforbruket skyldes i all hovedsak mer overføring til NAV enn forutsatt da budsjettet ble lagt.

Tiltak som iverksettes, men som foreløpig ikke er lagt inn i prognosen;

- Ytterligere nedbemanning Møllegata Voksenopplæring fra 01.08.19. I tillegg er personellressurs tidligere redusert med to stillinger, en lærer og en i studiepermisjon. Estimert effekt kr 150 000
- Avvikler bruk av assistenter og ekstrahjelp, utgjør 40% stilling. Estimert effekt kr 100 000
- Redusere overføringer til andre enheter fra 01.08.19. Estimert effekt kr 350 000

Det jobbes også med tiltak på Møllegata voksenopplæring. I tillegg til aktiviteter nevnt over, ventes det svar på søknader om ekstra tilskudd (helsereelatert) på ca. kr 180 000. Inntekt er ikke budsjettet.

Konsekvens

- Dårlig kvalitet på norsk- og grunnskoleopplæring
- Dårligere kvalitet opplæring 16-22 år (kombinasjonsklasse Vv skole)
- Svak framgang i norsk språk for elever
- Overgang til utdanning/arbeid forringes
- Store vanskeligheter å få mennesker i jobb- næringslivet krever et visst norsknivå, spesielt med tanke på HMS i bedrifter
- Innvandrere sin kunnskap om samfunnet og integrering i samfunnet blir dårligere
- Oppfyller ikke kravene i Introduksjonslovens §§ 17-19 eller Introduksjonslovens formål
- Mennesker flytter fra kommunen, mindre bolyst

Landbruk, miljø og arealforvaltning

Landbruk, miljø og areal viser foreløpig en årsprognose på 0,2 mill i merforbruk. Bokførte inntekter er p.t. lavere enn budsjettet, og innenfor eiendomsskatteadministrasjon er det påløpt kostnader for omtaksering av næringseiendom som budsjettet ikke fullt ut har tatt høyde for. Det er imidlertid mange inntektsbringende planer i prosess, og resultatet antas å kunne bringes i balanse innen årsslutt. Dersom det viser seg nødvendig for å holde budsjett, vil stillinger holdes vakante mens ansatte er ute i foreldrepermisjon mv.

2.2.4 RÅDMANNENS FELLESOMRÅDE OG STAB, UTVIKLING OG VIRKSOMHETSSTØTTE

Rådmann

Rådmannsområdet består av underinndelingene Rådmannens fellesområde, Økonomi, Personal/HMS, Arkiv, informasjon og service, Utviklingsstøtte og Kirker mv, og forventer å avslutte året innenfor budsjetttrammen. Kvartalet har forløpt uten de store overraskelser. Planlagt utlysning av to stillinger er valgt å holde igjen av økonomiske hensyn, men lyses ut i vår.

Fellesområder

Årsprognosen for fellesområdet viser balanse. I dette området ligger avsetning til lønnsoppgjør, samt en del faste kontingenter, lisenser og personalforsikringer som gjelder hele kommunen. Lønnsoppgjør i 2019 er et mellomoppgjør, og så langt i forhandlingene er det kommet til enighet mellom KS og forhandlingssammenslutningene LO kommune og YS kommune. Avtalen er innenfor oppgjøret til privat sektor, frontfaget, og er på 3,2 prosent. Forhandlingene med Akademikerne og Unio gikk til brudd, meklingsfrist for dette oppgjøret er satt til 23.mai. Budsjettert avsetning er i henhold til kommunal deflator (forventet lønnsvekst nasjonal prognose) og så langt oppgjør er innenfor forventet lønnsvekst bør det være balanse på dette området. Resultat av pensjonsavregning ved årsslutt henføres også til fellesområdet. Det er så langt ikke inntruffet forhold som skulle tilsa overskridelser ifht avsatte midler.

2.2.5 INNHERRED KOMMUNESAMARBEID

Regnskap, innfordring og lønn

Innherred Kommunesamarbeid Regnskap, Innfordring og Lønn (IKRIL) styrer mot et lite mindreforbruk i 2019. Regnskap 1. kvartal viser et lite merforbruk i forhold til budsjett, men dette skyldes i hovedsak periodisering av lønnsutgifter.

Geodata og oppmåling

Prognosen viser på årsbasis et lite mindreforbruk, som i hovedsak skyldes at en av medarbeidere har hatt foreldrepermisjon, uten at det er satt inn vikar under fraværet.

De fleste av virksomhetsområdets driftsutgifter er ikke jevnt fordelt over året. Eksempelvis så kjøpes grensemerket inn bare en gang pr år og reparasjoner av utstyr o.l. må gjøres når feil oppstår. Til nå er det oppstått et merforbruk av konsulenttenester som følge av oppgradering av e-handelsløsning, men det er ennå for tidlig å spå hvordan innkjøpsutgiftene vil utvikle seg mot årsslutt.

Inntektene for de tre første månedene er noe lavere enn budsjettet. Dette er som forventet, da aktiviteten er noe større for samarbeidet i sommerhalvåret. På årsbasis er det derfor godt håp om at vi når budsjett. Men alle våre inntekter avhenger av aktiviteten (i hovedsak antall delinger av eiendom og antall salg av eiendommer), så det er ikke mulig å komme med et nøyaktig anslag.

Kemner - IKT - Kommuneadvokater (driftes under Levanger kommune)

Totalt for samarbeidet forventes det et underskudd på ca kr 6,3 millioner i 2019, hvorav Verdals andel utgjør om lag 2,68 mill.

Kemner og Kommuneadvokat

Det er forventet at enhet holder seg innenfor budsjett for 2019. Det er mulig at det på grunn av ekstra utgifter til system for sending av saker til domstolene vil bli et underskudd på under kr 50 000 for advokatene, men dette er ikke avklart enda.

IKT

For IKT er økonomien i stor grad avhengig av aktiviteter og grensesnitt mot øvrige enheter i kommunene. Den største delen av IKT-budsjettet er knyttet til faste kostnader til drift av fagsystemer, datalinjer o.l. Ut fra dagens kjente utgifter estimeres det at IKT vil kunne gå med et underskudd på ca 6,3 mill. Budsjettet på IKT har gjennom flere år ikke vært justert i henhold til aktiviteten i kommunene, slik at de reelle kostander ikke i sin helhet er gjenspeilet i tildelte rammer. Økt bruk av digitale løsninger har forenklet dialog med innbyggere og internt i den enkelte kommune. De siste årene er også Microsofts lisenser økt både som følge av svingninger i valuta og generell prisøkning. Med virkning fra 2019 er telefonikostnader flyttet ut til hver enkelt virksomhet i hver kommune og IKT sitt budsjett på dette området tilbakeføres til hver kommunene. Budsjettreduksjon er beregnet til 2,29 mill. En vil i årene som kommer se en stor utvikling på digitalisering i kommunal sektor og det er viktig at IKT settes i stand til å bidra til at kommunene lykkes på dette området. Det er derfor på nåværende tidspunkt og ut fra den store etterspørselen fra kommunene ikke ønskelig å holde stillinger vakante for å oppnå et bedre økonomisk resultat. Slik innsparing vil medføre at IKT må redusere tjenestetilbudet både på brukerstøtte og på tjeneste-utvikling. IKT samarbeider med økonomisjefene i begge kommuner med en ny modell for kostnadsregulering mellom IKT og de øvrige enhetene i kommunene som forhåpentligvis vil være klar fra 1. januar 2020.

Ved behandling av samarbeidets kvartalsrapport fattet styret følgende vedtak: «Styret gir daglig leder i oppgave å kutte på alle utgifter som det er mulig å kutte ned på i IKT sitt budsjett. Styret bestiller en kostnadsanalyse med gjennomgang av muligheter for innsparing, eventuelle konsekvenser av innsparing og med en spesifisering av forventet merforbruk i forhold til budsjett.»

Innkjøp (driftes av Inderøy kommune)

Innkjøpssamarbeidet er inne i sitt første driftsår. Enhet er bemanningsmessig fulltallig fra mai, investeringer i utstyr/inventar/ kompetanse vil ligge innenfor budsjett og prognose helår er at drift vil være innenfor tildelt budsjetttramme. Andelen som belastes Verdal kommune utgjør kr 827' for 2019. Denne utgiften dekkes delvis opp av lavere bidrag til IKT, da budsjett IKT, Kemner og Kommuneadvokat opprinnelig dekket innkjøpsfunksjon med to stillinger.

Innherred Brann og redning (IHBR, driftes under Levanger kommune)

Prognose pr 31.3.19. viser at Innherred Brann og redning er i balanse for 1. kvartal, forbruket utgjør 24 % av tildelt budsjetttramme. Det forventes et underskudd på ca 0,7 mill for IHBR i 2019, andel Verdal. Forventet merforbruk kommer hovedsakelig av at det er flyttet utgifter fra kommunene til IHBR som ikke er ivaretatt i tildelt budsjett. Merforbruket er relatert til økte utgiftene som IHBR ble belastet med fra kommunene i 2018 på lisenser og programvarer, samt andre kostnader som styrehonorar, husleie og driftskostnader fra andre enheter i kommunene.

Planlagte/iverksatte tiltak for å bringe driften i balanse og konsekvensene av dette.

- Det arbeides hele tiden med å holde kostnadene på et lavest mulig nivå.
- Den daglige driften må fungere, og det er ikke mulig å forutse hvor mange og hvilke typer oppdrag IHBR vil få i løpet av året.
- Det arbeides med å se på mulige inntektsaktiviteter.

2.3 Budsjett - justeringsbehov drift

Det foreslås følgende justeringer i driftsbudsjettet:

- Budsjett for inntektsposten «andre generelle statstilskudd» reduseres med 0,45 mill, som følge av oppdatert grunnlag fra Husbanken vedr rente- og avdragskompensasjon. Det vurderes videre å være grunnlag for å øke posten «renteinntekter og utbytte» med tilsvarende beløp, noe som dermed kompenserer for den tapte inntekten fra Husbankordningen.

Følgende forhold løftes fram til informasjon, men foreslås foreløpig ikke budsjettjustert:

- I PS 106/18 (budsjettvedtaket), punkt 9 vedtok kommunestyret følgende: «*Dersom statsbudsjettvedtaket i Stortinget i desember 2018 medfører økning i skatteinntekter og/eller rammetilskudd, skal økningen brukes til å redusere bruk av disposisjonsfond i 2019.*» Mens budsjettforslaget for 2019 var under arbeid kom det ennå sterke signaler fra sentralt hold om at refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester ville innstrammes ytterligere i statsbudsjettet. Med dette som bakgrunnsteppe ble virksomhetsområdet bo- og dagtilbudstjenesten tilført 1,05

mill som kompensasjon for redusert statlig refusjon. Den varslede innstrammingen i ordningen ble imidlertid ikke realisert i statsbudsjettvedtaket. Med hjemmel i kommunestyrets vedtak over, kunne derfor budsjettrammen for bo- og dagtilbudstjenesten vært redusert med 1,05 millioner, med motpost i redusert bruk av disposisjonsfond i 2019. Med de beskrevne utfordringene innenfor Helse og Velferdsområdet, er det ønskelig at disse midlene får beholdes som en buffer fram til neste kvartalsrapportering hvor dette forholdet vil følges opp.

- Fra 1. januar 2019 har Verdal Kommune deltatt i kommunesamarbeidet Innherred Innkjøp, som er et samarbeid mellom kommunene Levanger, Verdal, Inderøy, Steinkjer, Verran og Snåsa. Samarbeidet har fire ansatte, som formelt er ansatt i Inderøy Kommune. Da budsjettet for 2019 ble lagt, var ikke samarbeidet på plass enda, og budsjett for innkjøp ble derfor videreført sammen med budsjett for Kemner, IKT og Kommunadvokat (heretter KIK). Verdal kommunes andel av kostnadene i innkjøpsamarbeidet skal i utgangspunktet være omtrent likt de utgiftene kommunen har hatt med innkjøpsfunksjonen i det gamle samarbeidet. Slik sett kunne man med enkelhet ha flyttet dette budsjettbeløp fra KIK til Innherred Innkjøp. De varslede overskridelsene innenfor IKT i KIK-samarbeidet, gjør imidlertid at man ser behov for en nærmere gjennomgang av kommunesamarbeidenes avvik og budsjetter, og heller utsetter en budsjettjustering mellom samarbeidene til man har mer klarhet i situasjonen.

2.4 Budsjett – justeringsbehov investeringer

Rebevilgning av ubrukt budsjettramme fra 2018

Årsregnskapet og -beretningen for 2018 vil vise at enkelte prosjekter har vært noe forsinket ifht opprinnelig framdriftsplan, og det er derfor vurdert nødvendig å foreslå at ubrukt ramme for enkeltprosjekter fra 2018 rebevilges i 2019 slik at prosjektene kan videreføres / avsluttes. Dette gjelder følgende prosjekter:

- Tilrettelegging for og kjøp av tjenestebiler og el-sykler: I 2018 ble det bevilget 2,2 millioner til dette formålet, men ved årets slutt viste regnskapet at litt i overkant av 0,8 millioner var ubrukt på grunn av at de planlagte anskaffelsene i 2018 ble noe forsinket. Restbeløp på 0,8 millioner foreslås rebudsjettert i 2019.
- Garnes skole: Ved Garnes skole installeres det nytt brannvarslingsanlegg. Arbeidene ved skolen skulle etter planen være utført i 2018, men har dratt noe ut i tid. Ferdigstilling ventes ila 2019. Fjorårets regnskap viser en ubrukt budsjettramme på 1,8 mill, hvorav 1 mill foreslås rebudsjettert for å sluttstille prosjektet.
- Brannsikring /nødstrøm Verdal Bo- og Helsetun ble ikke ferdigstilt som planlagt i 2018. Ubrukt budsjettramme fra 2018 på 1 million foreslås rebudsjettert.
- Avlastningsboligen Ringveg Nord: Det gjenstår en sluttregning på dette arbeidet, som vil beløpe seg på i underkant av 0,5 mill. Prosjektet hadde en budsjettramme på 5 millioner, og hadde noen overskridelser underveis, men mottok samtidig et betydelig investeringstilskudd fra Husbanken i

fjor som det ikke var budsjettert med, slik at nettoinvesteringen så langt har beløpt seg til 4,1 millioner. Det foreslås derfor rebudsjettert 0,5 mill til formålet.

- Holmen bro ble, slik virksomhetsleder teknisk drift lovet i avisa Innherred, åpnet i tide til julenissen skulle passere. Ferdigstilling av sluttoppgjør, har imidlertid drøyet til over årsskiftet, slik at det i 2018-regnskapet gjensto en ubrukt budsjetttramme på 1 million som nå foreslås rebudsjettert.
- Gang- og sykkelvei Reinsholm – Garpa – Verdalsøra skole: Ubrukt budsjetttramme fra 2018 på 0,16 million foreslås rebudsjettert til ferdigstilling av prosjektet.
- Boligfelt Leklemsåsen / Forbregd: Ubrukt budsjetttramme fra 2018 på 0,5 million foreslås rebudsjettert. Prosjektering av nye tomter i Forbregd Lein pågår nå.
- Masterplan sentralidrettsanlegg: Prosjektet ligger inne i økonomiplanen over 3 år, med 0,3 mill i 2018, 0,5 mill i 2019, og 17 mill i 2020. Oppstart er blitt forsinket, slik at det i 2018 kun påløp 0,1 mill i utgifter. Ubrukt budsjetttramme fra 2018 på 0,2 million foreslås rebudsjettert til 2019.

Til sammen utgjør foreslåtte rebevilgninger av fjorårets ubrukte ramme 5,16 millioner kroner. At midlene ikke ble brukt opp i fjor, medfører også at bruk av lån i 2018 ble lavere enn forutsatt.

Omprioriteringer innenfor eksisterende rammer

Kommunale bygg:

Nye Vuku barnehage er ferdigstilt, og i tillegg til selve bygget og utearealene, er det også den tidligere oljekjelen blitt utfaset og erstattet med bioanlegg. Dette foreslås avregnet mot investeringsrammen for ENØK-tiltak, slik at investeringsbudsjettet for Vuku Barnehage økes med 0,9 millioner, og tilsvarende reduksjon for budsjettet på prosjektet ENØK-tiltak.

Vann og avløp:

Etter en gjennomgang av kapasitet og fremdrift i prosjektene innenfor vann og avløp, er det vurdert at det er behov for en rekke korrigeringer av inneværende års investeringsbudsjetter. Justeringene er imidlertid slik at de totale investeringsrammene for henholdsvis vann og avløp er uendret inneværende år.

- Slik det framgår av økonomiplanen skal vannrenseanlegget i Hallemsåsen og høydebassenget i Hallia rehabiliteres i planperioden. Høydebassenget i Hallia er noe forsinket ifht opprinnelig plan, og blir først lagt ut på anbud til høsten. Prosjektet har derfor et redusert investeringsbehov med 0,5 millioner i 2019. I stedet er det ønskelig å komme i gang med skisseprosjekt for vannrenseanlegget, og det foreslås derfor bevilget 0,5 millioner hit. Begge prosjektene forventes på nåværende tidspunkt å holde seg innenfor de totale investeringsrammene som er lagt i økonomiplanen.
- Arbeidet med vannforsyning og avløpsutbedring i Volhaugen har gått over flere år, og er blitt utvidet ifht opprinnelig plan, dvs merkostnad. Prosjektet er nå i slutfasen, og det forelås bevilget 4 mill til dekning av sluttregning innenfor vann, og ytterligere 4 millioner innenfor avløp.
- Prosjektene vannforsyning Ulvilla og vannforsyning Vuku er også ferdigstilt i 2019, og sluttregning viser behov for budsjettdekning for 0,5 mill til hvert av disse prosjektene.

- I investeringsbudsjettet for 2019 er det avsatt til sammen 8 millioner til nybygging av ledningsanlegg for vann i Vinne, Leksdal og på Tinna. Alle disse tre prosjektene er forsinket, og det er derfor vurdert at investeringsrammene for 2019 kan reduseres med til sammen 5 millioner, fordelt med 1,5 mill for Vinne, 0,5 mill for Leksdal og 3 mill for Tinna.
- De nevnte forsinkelsene gir tilsvarende effekt på avløpsprosjektene i Leksdal og på Tinna, hvor budsjettet i 2019 foreslås redusert med hhv 2,5 millioner for Leksdal og 3 millioner for Tinna.
- Det har oppstått utbedringsbehov for Ørin kloakkrenseanlegg, hvor hele ventilasjonsanlegget må skiftes ut. Samtidig utfases også oljekjelen. Prosjektet estimeres til en kostnad på 1,5 millioner

Kommunale veger mv:

- Sæter bru i Nord-Kleiva er i dårlig forfatning, og det vurderes at det er behov for snarlige utbedringer, estimert til en kostnad på 2 millioner. Dette foreslås dekket av budsjettposten «veger, uforutsett».
- Budsjettet for Vinne aktivitetspark fordeles på delprosjekter av hensyn til bedre oppfølging ifht spillemiddelsøknader mv. Dette medfører ingen endring i investeringsrammen.

Oppfølging av tidligere vedtak

I kommunestyresak [27/18](#) ble det vedtatt en utbyggingsavtale mellom Verdals Kommune og utbyggerne Sebo Boliger AS og Møllegata 2 AS. Avtalen innebærer en nærmere avtalt deling av kostnadene med å legge nye ledninger for vann, avløp og overvann og å sette gata i stand igjen. Verdals Kommunes andel er nå anslått til omtrent 3 millioner kroner til sammen for vann og avløp. Dette foreslås bevilget i investeringsbudsjettet for 2019 med 1,5 million til hvert av selvkostområdene.

Nye bevilgninger

I løpet av første kvartal er det fremkommet opplysninger som gjør at Rådmannen også legger fram forslag som innebærer enkelte nye bevilgninger for investeringsbudsjettet i 2019:

- Oppgradering av rådhuset: Oppgraderingen av 1. etasje i rådhuset er i full gang, og arbeidet har så langt forløpt ihht plan. Vinduer og en del øvrige installasjoner som var planlagt beholdt, er i så dårlig forfatning at det vurderes hensiktsmessig å erstatte disse samtidig som det uansett pågår arbeid i lokalene. Utskifting av vinduer må antas å ha en positiv effekt på framtidige energikostnader. Rådmannen vurderer det dithen at investeringsrammen for rådhusområdet slik den fremgår i gjeldende økonomiplan fortsatt er realistisk, men slik at man altså tar en større del av investeringene nå i 2019, og reduserer behovet i de påfølgende år. Det foreslås bevilget en økt ramme til prosjektet i 2019 med 3 millioner.
- Ørmelen skole: Rådmannen foreslår en bevilgning på 0,5 millioner til utredning av kostnader til fremtidig rehabilitering/nybygg og til sikring av kunstgressbane mot vei.
- Verdalsøra barne- og ungdomsskole: Det er ønskelig å gjøre tilpasninger på lokalene slik at man har mulighet til å stenge av større deler av arealene utenom skolens ordinære åpningstider. Pr nå er

det for eksempel mulig å fritt ta seg opp i 2. etasje og rundt om i nokså store deler av skolens gang- og fellesarealer, selv om formålet med besøket kun er en tur i svømmehallen. En innskrenking av disse mulighetene vil være med på å forhindre skadeverk på skolebygningen og inventar. Det foreslås en bevilgning på 0,5 millioner til formålet.

- I Turnéteateret har det oppstått utbedringsbehov på en vegg, og rådmannen foreslår at det bevilges 0,1 millioner til dette formålet.

Finansiering

De foreslåtte endringene i investeringsbudsjettet beløper seg totalt til en netto økning av investeringer i 2019 på 12,26 millioner, hvorav 3 millioner skriver seg fra tidligere vedtatt utbyggingsavtale, 5,16 millioner er rebevilgning av fjorårets ubrukte investeringsramme, og 4,1 millioner er bevilgninger til nye prosjekter / økt ramme for eksisterende prosjekter.

Av dette finansieres 1,692 millioner av merverdiavgiftskompensasjon, mens 10,568 millioner foreslås finansiert ved bruk av lån.

Ved utgangen av 2018 viste kommuneregnskapet ubrukte lånemidler på 68,175 millioner, og det økte finansieringsbehovet utløser derfor ikke opptak av nye lån. En gjennomgang av status for investeringsprosjektene er berammet i neste kvartalsrapport, men pr nå er det ingen forhold som tilsier ytterligere budsjettjusteringer utover det som er presentert i denne rapporten.

3. ORGANISASJON

3.1 Organisasjonsstruktur

Virksomhetsområde «Velferd felles» er etablert med virkning fra januar 2019 under kommunalsjef Velferd. Virksomhetsområdet omfatter ansvarsene Forvaltningskontor, merkantil tjeneste og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT). Forvaltningskontor og merkantil tjeneste er flyttet fra virksomhetsområde Hjemmetjenesten. Forvaltningskontoret har en tjenesteyting og saksbehandling som dekker hele velferdsområdet i kommunen. Overføring av Forvaltningskontor til Velferd felles ble foretatt for å sikre enhetlig og uavhengig saksbehandling og lik håndtering på tvers av virksomhetsområder. Forvaltningskontoret saksbehandler alle søknader om helse og omsorgstjenester innbyggerne i kommunen søker om. Merkantil tjeneste bistår alle enheter i helse og omsorg med deloppgaver ved forvaltningsmessige forhold knyttet til helse og omsorgstjenestene, f.eks. vederlags-betaling, ansettelse m.m. Forvaltningskontoret og merkantil tjeneste har felles avdelingsleder.

- Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester ble flyttet fra rådmannsområdet til Velferd felles. USHT i Verdal samarbeider med USHT i Åfjord og skal bidra til å spre ny kunnskap og utvikle kunnskapsbaserte helse- og omsorgstjenester i samarbeid med kommunene. Utviklingssenteret er videre en intern kompetanse- og utviklingsressurs for helse- og velferdsområdet i Verdal kommune.
- PPTjenesten i Ressurscenter oppvekst er tilført spesialpedagoger som tidligere var plassert i virksomhetsområdet Oppvekst Felles. Endring styrker PPTjenesten og samler fagressursene i et miljø som gir økt kompetanse og ressurs ut i skole og barnehage der behovene oppstår.
- Elvebredden aktivitetstilbud er overført fra Bo og dagtilbudtjenesten til Frisklivssentralen under Hjemmetjenesten. Samling av beslektede aktiviteter.

Budsjettposter er flyttet mellom virksomhetsområder slik at budsjett følger personressurs og aktivitet. Samlet ingen effekt på årsbudsjett, - kun endring mellom virksomhetsområder. Endringer er oppsummert i vedlegg Budsjettskjema 1 B i kolonne administrative endringer.

3.2 Endringsprosesser, visjon og nærvær

Omstillingsarbeidet er godt i gang innenfor skolene, og det er gjennomført prosesser og drøftinger med fagorganisasjonene og med ansatte som blir berørt ved at de må bytte arbeidsplass. Dette er krevende av alle parter, og både lederrollen, tillitsvalgtrollen og arbeidstakerrollen blir utfordret.

Det foregår også et betydelig omstillingsarbeid innenfor hjemmetjenesten, et arbeid som krever stort fokus og mye ressurser, men som er viktig å prioritere for å få mer kunnskap om ressursbruken i tjenesten. Arbeidet her krever også mye av lederrollen, tillitsvalgtrollen og arbeidstakerrollen.

I begge disse omstillingsprosessene har det vært et aktivt og godt partssamarbeid.

Vi har også startet et arbeid med effektivisering av styringsverktøy på HR- området, og arbeider med både elektronisk HMS/ IA- plan- og kvalitetsstyringsverktøyet vårt (Compilo) for å forbedre og forenkle styringsinformasjonen vår.

Arbeidet med å revidere arbeidsgiverpolitikken vår er godt i gang, og det er etablert 5 ulike arbeidsgrupper som arbeider med fem ulike, med litt overlappende tema:

- Ledelse
- HMS- og IA- arbeid
- Strategisk kompetansestyring
- Endring og lærende organisasjon
- Livsfasepolitikk og lønnspolitikk

Arbeidet med utvikling av en fornyet arbeidsgiverpolitikk er bredt forankret i partssamarbeidet, og arbeidsgruppene er satt sammen på tvers av fag og sektor. Frist for å levere ferdig delprodukt er 1. oktober, og resten av året vil benyttes til å ferdigstille og forankre arbeidet i partssamarbeidet.

I arbeidet med videreutvikling av arbeidsgiverpolitikken arbeider vi ut fra en visjon

«Vi ska bli bæst i Trøndelag te å rekrutter, utvikkel og behåll arbeidsfølk»

Målet med visjonen er å løfte fokuset på de ulike delene av arbeidsgiverpolitikken, bli mer nysgjerrig på hvor gode vi er, og bli mer bevisst på hvilken innsats vi må legge inn for å løfte prestasjonene våre som arbeidsgiver. Vi er helt avhengige av å være en god arbeidsgiver for å hente den kompetanse og kapasitet vi trenger for å løse samfunnsoppgavet vårt. Og konkurransen om arbeidskrafta vil øke fremover.

Kommunen har et samlet nærvær på 90,8 % i 1. kvartal. Samme kvartal i 2017 hadde et nærvær på 91 % og i 2018 på 91,4 %. Kommunen har dermed en reduksjon i nærvær på 0,6 prosentpoeng sammenlignet med samme periode i 2018.

Kommunen har ikke satt et overordnet mål for kommunen på nærværsutvikling. Når ny IA- avtale nå er på plass vil det være naturlig å sette mål også for kommunen, herunder også et samlet nærværs mål. Kommunen vil fastsette et ambisjonsnivå i økonomiplan 2020-2023. Staten har satt en ambisjon om 10 % reduksjon i fraværet, og har samtidig endret virkemidlene ganske dramatisk. Det betyr at vi som arbeidsgiver må bli enda mer innovative fremover også på dette området. Noe av svaret vil være at vi endrer språkbruk og kultur i forhold til hvordan vi håndterer kompleksiteten på arbeidsmiljøområdet. Og det betyr også at vi ønsker å flytte fokuset over på utvikling av helsefremmende arbeidsplasser.